

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 5. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 1. november 2019
Tidspunkt: kl. 11.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Lars Aslan Rasmussen (S), næstformand, Jens Rohde (RV), Peder Hvelplund (EL), Victoria Velasquez (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Tommy Ahlers (V), Ulla Tørnæs (V), Kim Valentin (V), Morten Messerschmidt (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Finansminister Nicolai Wammen, udenrigsminister Jeppe Kofod og børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3727 (økonomi og finans – budget) den 15. november 2019

EUU alm. del (19) – bilag 95 (kommenteret dagsorden)

1. EU's budget for 2020

– *Orientering*

KOM (2019) 0600 og KOM (2019) 0487

KOM (2019) 0600 – bilag 2 (samlenotat)

Finansministeren: Jeg vil indlede med at orientere om udviklingen i forhandlingerne. Formandskabet sigter efter, at budgetforhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet falder på plads den 15. november, hvor der er indkaldt til Økofin – budget. Det er vigtigt for mig at nævne, at Rådet og Europa-Parlamentet står relativt langt fra hinanden, hvorfor det bestemt ikke er sikkert, at det lykkes at nå til enighed.

Siden vi sidst drøftede EU's budget her i udvalget den 28. august, har Europa-Parlamentet også fremlagt sin holdning til budgettet. Det skete den 1.-2. oktober. Desuden har Kommissionen efter sædvanlig praksis fremlagt sit første ændringsbrev til budgettet for 2020.

Som det fremgår af det tilsendte materiale, indeholder Kommissionens forslag til EU's budget for 2020 et forpligtelsesniveau på 168,3 mia. euro og et betalingsniveau på 153,6 mia. euro. Kommissionen har i sit ændringsbrev opjusteret forpligtelsesniveauet med 16 mio. euro og betalingsniveauet med 5 mio. euro. I lyset af den samlede ramme er det ganske vist et mindre beløb, men selvfølgelig stadig mange penge.

I Rådets budgetforslag nedjusteres udgiftsniveauet med 1,5 mia. euro i forpligtelser og 0,5 mia. euro i betalinger sammenlignet med Kommissions forslag.

Europa-Parlamentet har foreslået at hæve niveauet med intet mindre end 4,3 mia. euro i forpligtelser og 5,9 mia. euro i betalinger i forhold til Rådets forslag. Europa-Parlamentets forslag ligger dermed 2,3 mia. euro over forpligtelsesloftet for 2020.

Europa-Parlamentet og Rådet ligger med andre ord meget langt fra hinanden. Heller ikke i år bliver det derfor helt nemt at nå til enighed.

Regeringens holdning

Som jeg nævnte sidst, lægger regeringen afgørende vægt på, at de udgiftslofter, der er fastsat i den flerårige finansielle ramme, overholdes. Vi kommer dermed ikke til at stemme for et budget, hvor Europa-Parlamentets niveau bliver lagt til grund, da forpligtelsesloftet ikke respekteres.

Jeg lægger vægt på, at EU's budget underlægges skarpe prioriteringer, ligesom det er tilfældet med de nationale, regionale og kommunale budgetter. Dermed levnes der plads til at prioritere de udgiftsområder, som er forbundet med størst EU-merværdi. Det gælder f.eks. migration, den humanitære indsats, forskning og klima. Det vil jeg kæmpe for sammen med andre budgetansvarlige lande i forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Jeg lægger også vægt på, at EU's budget respekterer principper for sund finansforvaltning. Derfor vil jeg arbejde for, at det endelige budget ikke anvender Kommissionens fortolkning af finansordningens artikel 15. stk. 3. Dette ville nemlig indebære, at tidligere annullerede forpligtelser kan genanvendes til andre formål, og det mener jeg ikke er i overensstemmelse med sund finansforvaltning.

Samtidig ser jeg meget kritisk på, at Kommissionen i sit ændringsbrev har opjusteret Europa-Parlamentets personaleudgifter med 13 mio. euro. Det bør ikke være sådan, at administrationen vokser, når EU bliver et land mindre.

Alt i alt er det min forventning, at forhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet den 15. november bliver svære. Sideløbende med forhandlingerne om 2020-budgettet kører jo forhandlingerne om den næste MFF. Der er derfor stor interesse for at forsøge at sætte en ramme for den nye MFF-periode i 2020-budgettet.

Afslutningsvis vil jeg fremhæve, at jeg forventer og håber på, at en endelig aftale falder på plads, så Brexit kan forløbe så ordentligt som muligt. Det indebærer naturligvis, at Storbritannien fortsat betaler til EU's budget for 2020. Skulle tingene udvikle sig i en anden retning, har vi det, man i politik kalder en ny situation, og i så fald vil jeg naturligvis vende tilbage til udvalget.

Ulla Tørnæs henviste til, at udvalget den 28. august drøftede, at Kommissionen havde lagt op til en reduktion med 1/3 i den humanitære bistand. Det fremgik dog ikke af samlenotatet, om der ville ske ændringer på det felt. Til gengæld stod der, at regeringen lagde vægt på, at EU's humanitære hjælp og civile krisestyringsindsatser ville blive prioriteret. Det var den samme formulering i samlenotatet forud for mødet den 28. august, så hvad var der sket siden sidst?

Finansministeren bekræftede, at Kommissionen havde lagt op til et fald i den humanitære bistand med 550 mio. euro i forpligtelser og 395,7 mio. euro i betalinger. Overordnet kunne det henføres til, at Tyrkietfaciliteten ville udløbe pr. 1. januar 2020. Man kunne dermed sige, at Kommissionen lagde op til en videreførelse af niveauet for forpligtelser fra 2019, når man så bort fra støtten til Tyrkiet. Hvis der i løbet af 2020 viste sig et behov for yderligere midler til den humanitære bistand, ville regeringen se positivt på det.

Regeringen ville arbejde for, at udviklingsbistand og den humanitære bistand blev prioriteret i budgettet for 2020, som var det sidste inden den nye MFF. Han ville ikke lægge skjul på, at regeringen gerne havde set en større del allokert til Afrika. Heldigvis havde Kommissionen for den kommende MFF lagt op til en væsentlig opprioritering af Afrika. Som han forstod det, var der bred enighed om det i Folketinget.

Tommy Ahlers bad ministeren komme nærmere ind på, hvilke budgetposter vedrørende den grønne omstilling og klimadagsordenen, kampen stod om. Hvor mange penge drejede det sig omtrent om, og hvad ville man kunne finansiere, hvis regeringen fik sine ønsker igennem?

Ulla Tørnæs præciserede, at hendes spørgsmål gik på, hvad regeringen havde foretaget sig siden den 28. august. Hun påpegede, at den humanitære bistand dækkede meget andet end Afrika, ikke mindst nærområdeindsatsen.

Formanden supplerede Ulla Tørnæs ved at spørge, om ministeren havde nævnt på rådsmødet, at den humanitære bistand var en prioritet for regeringen.

NOT **Finansministeren** svarede Ulla Tørnæs og formanden, at regeringen havde bragt emnet op både på embedsmandsniveau og i politiske dialoger med andre lande. Han medgav samtidig, at regeringen ikke havde fået de danske prioriteter igennem endnu. Han var ikke bekendt med, hvad de enkelte ministre havde sagt på rådsmøderne, men det kunne han eventuelt oversende et notat om.

Han svarede Tommy Ahlers, at kampen hovedsagelig stod om LIFE-programmet på miljøområdet og forskning i klima under Horisont 2020.

Ulla Tørnæs havde ikke fået et krystalklart indtryk af, at regeringen havde gjort alverden for at fastholde et højt niveau for den humanitære bistand. Det var ellers vigtigt for at kunne løse opgaver i nærområderne og undgå flygtninge- og migrantstrømme til Europa.

Hun spurgte, hvorigennem EU fremover ville finansiere Tyrkietfaciliteten, hvis det ikke var gennem den humanitære bistand. Skulle det i stedet være den langsigtede udviklingsbistand?

Morten Messerschmidt henviste til, at udenrigsministeren dagen før havde tilkendegivet, at der var planer om helt at udfase Tyrkietfaciliteten. Sagde finansministeren nu, at der ikke var tale om en udfasning, men blot om en overførsel til en anden budgetpost? Det ville Dansk Folkeparti i så fald stille sig uhyre kritisk over for. Tyrkiet havde ikke en jordisk chance for at blive medlem af EU i de tilstedeværendes levetid, så det ville være gak at fortsætte betalingerne til landet.

Rasmus Nordqvist ville gerne høre, hvor pengene til Tyrkietfaciliteten ville komme fra, hvis den ikke udløb ved nytår.

Jan E. Jørgensen spurgte, hvilken størrelsesorden regeringen forestillede sig, at den ønskede såkaldte marshallhjælp til Afrika skulle have. Hvor forestillede regeringen sig, at man kunne spare på budgettet til den, og hvornår ville regeringen komme med initiativer desangående?

Kim Valentin spurgte, om ministeren mente, at der var sat tilstrækkeligt med penge af i MFF'en til den grønne omstilling.

Finansministeren svarede Morten Messerschmidt og Rasmus Nordqvist, at Tyrkietfaciliteten ville bortfalde pr. 1. januar 2020.

Til Jan E. Jørgensen sagde han, at regeringen gik ind for en marshallhjælp til Afrika inspireret af den marshallhjælp, USA ydede til Europa efter 2. verdenskrig. Det var for at skabe håb og udvikling og dermed forebygge migration og flygtningstrømme. Det var ikke nok, at de enkelte lande gjorde det – det ville have større effekt, hvis EU gjorde det i samlet flok. Derfor støttede regeringen, at Kommissionen lagde op til at øge bistanden til Afrika i forslaget til ny MFF.

Svaret til Kim Valentin lød, at der ikke var sat nok penge af i MFF'en til den grønne omstilling. Regeringen ville arbejde behårdt for, at en større del af budgettet blev allokeret hertil.

Kim Valentin fulgte op ved at spørge, hvor de ekstra penge skulle komme fra.

Finansministeren svarede, at man kan prioritere på to måder, når man ønsker flere penge til et område: Den lette løsning er at tilføre ekstra penge til puljen, men det var ikke en løsning, regeringen støttede. Den anden måde var at prioritere anderledes: Skiftende danske regeringer havde arbejdet for, at EU bruger færre penge på landbrugsstøtten og strukturfonde – det samme gjorde den nuværende regering.

Ulla Tørnæs mente ikke, at Tyrkietfaciliteten ville ophøre pr. 1. januar 2020, men at den ville fortsætte frem til 2025. Mente ministeren i stedet, at det var den nuværende finansieringskilde, der ophørte? Blot at lukke kassen i med det samme ville have dramatiske humanitære konse-

kvenser og helt klart også øge flygtningepresset på Europa, fordi Tyrkiet i så fald ikke kunne hjælpe på samme måde i nærområdet Syrien. Hun efterlyste et notat om sagen.

NOT Finansministeren ville gerne sende et notat over, der kunne beskrive forløbet og gennemgå, hvordan Tyrkietfaciliteten blev finansieret. Helt overordnet kunne han sige, at nye tilsagn om faciliteten ville ophøre pr. 1. januar 2020, men det var rigtigt, at der for de gældende tilsagns vedkommende ville blive foretaget udbetalinger frem til 2025.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 2. Rådsmøde nr. 3725 (økonomi og finans) den 8. november 2019

EUU alm. del (19) – bilag 95 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren ville forelægge tre sager til forhandlingsoplæg, som alle var blevet forelagt til orientering den 4. oktober: For det første sagen om et reformstøtteprogram, herunder et euro-budget; for det andet sagen om momsordning for små virksomheder, og for det tredje sagen om udveksling af betalingsoplysninger for at bekæmpe momssvig.

De øvrige sager var til orientering. Af tidshensyn havde han ingen bemærkninger til sagerne om et nyt medlem af ECB's direktion, årsrapporten fra Det Europæiske Finanspolitiske Råd, rådskonklusioner om EU-statistikken og opfølgning på årsmøderne i G20 og IMF. Han havde heller ingen bemærkninger til sagen om moms- og afgiftsfritagelse til fremme af militær mobilitet, som han ventede vedtaget uden drøftelse. Udvalget var som altid velkomne til at spørge til sagerne, men i øvrigt henviste han generelt til samlenotatet.

1. Ændring af strukturdirektivet for alkohol

– *Politisk enighed*

KOM (2018) 0334

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (18) – bilag 320 (udvalgsmødereferat side 429 FO,
forhandlingsoplæg forelagt EUU 30/11-18)

Rådsmøde 3691 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 17/5-19)

Finansministeren: Økofin skal igen drøfte forslaget til opdatering af afgiftsstrukturen for alkohol, som blev drøftet et par gange i foråret.

Danmark har i forhandlingerne arbejdet for, at muligheden for nedsatte afgiftssatser for små producenter – som i dag gælder øl og spiritus – udvides til også at gælde cider og lignende drikkevarer. Det er imødekommet i kompromiset.

Der kunne ikke opnås enighed på Økofin i maj. Det væsentligste udestående vedrører muligheden for afgiftsfritagelse af privatproduktion af spiritus til privatforbrug. Et flertal af lande ønsker således en ret lav tærskel for, hvor store mængder der kan afgiftsfritages, især ud fra sundhedshensyn. Enkelte andre lande ønsker derimod en væsentlig højere tærskel for afgifter på hjemmebrænderi.

Der er kommet nyt kompromisforslag, som lægger op til en tærskel på 50 liter for alle EU-lande, dvs. uden særligt forhøjede tærskler for udvalgte lande som i det tidligere kompromis. Regeringen kan acceptere det foreliggende forslag. Enkelte lande vil dog nok fortsat insistere på modeller med højere tærskler, og det er derfor uklart, om der kan opnås enighed.

Morten Messerschmidt undrede sig over, hvorfor Kommissionen foreslog at hæve grænsen netop til 3,5 pct. Normalt stod striden mellem de øl- og vinproducerende lande, men når man var nede på så lave alkoholprocenter, måtte der stikke noget andet under.

Han kunne oplyse, at Bourgogne har en af de laveste forekomster af hjerte-kar-sygdomme i Europa, hvilket kan tilskrives pinot noir-druens egenskaber. Skulle man fastsætte tærsklen ud fra sundhedshensyn, som visse lande ifølge ministeren ønskede, var her et argument for at fritage visse vintyper for afgifter.

2. Punktafgiftspakke

– *Politisk enighed*

KOM (2018) 0341, KOM (2018) 0349 og KOM (2018) 0346

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 8)

EUU alm. del (18) – bilag 583 (udvalgsmødereferat side 942, senest behandlet i EUU 11/3-19)

Rådsmøde 3691 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 17/5-19)

Finansministeren: Punktafgiftspakken blev drøftet på Økofin et par gange i forårets løb. Pakken handler om administrative rammer for bl.a. transport af punktafgiftspligtige varer i EU, f.eks. alkohol, tobak og energiprodukter. Den indeholder en række mindre administrative lempelser og udvidet mulighed for digitale procedurer for punktafgifter ved grænseoverskridende salg.

Der var generelt enighed om forslaget på Økofin i maj. Punktafgifterne blev dog ikke vedtaget, da pakken blev kædet sammen med strukturdirektivet for alkohol.

Regeringen kan støtte en løsning på punktafgiftspakken på linje med kompromisforslaget, svarende til det, som blev drøftet i maj.

Udg. 3. Moms- og afgiftsfritagelser til fremme af militær mobilitet

– *Generel indstilling*

KOM (2019) 0192

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 15)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 8, senest behandlet i EUU 4/10-19)

Punktet var udgået.

FO 4. Direktiv og forordningsforslag om udveksling af betalingsoplysninger til bekæmpelse af momssvig

– *Generel indstilling*

KOM (2018) 0813 og KOM (2018) 0812

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 19)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 20, senest behandlet i

EUU 4/10-19 under pkt. siden sidst)

Finansministeren: Der arbejdes på enighed om to forbundne forslag til at bekæmpe moms-
svig ved grænseoverskridende e-handel:

- a) Direktivet pålægger betalingstjenesteudbydere (f.eks. Nets) at registrere oplysninger om grænseoverskridende overførsler. Registreringspligten indtræder ifølge kompromisforslaget, når betalingsudbyderen udfører mere end 25 betalingstransaktioner til samme modtager i løbet af et kvartal. Oplysningerne skal opbevares i 3 år. Oplysningerne skal registreres enten af betalerens eller af betalingsmodtagerens betalingstjenesteudbyder.
- b) Forordningen pålægger EU-landene at indsamle betalingstjenesteudbydernes oplysninger og udveksle dem med andre EU-lande via et nyt centralt elektronisk system. Oplysningerne skal opbevares i 5 år.

Udvekslingen af oplysningerne vil bl.a. gøre det muligt for skattemyndighederne i de enkelte lande at identificere betalingsmodtageren, kontrollere antallet og værdien af transaktionerne samt kontrollere betalingernes oprindelse. Det letter muligheden for at opdage og bekæmpe momssvig forbundet med grænseoverskridende handel, herunder e-handel.

FO Regeringen støtter stærkt en ambitiøs fælles indsats mod momssvig i lyset af den stigende grænseoverskridende nethandel. Regeringen støtter det aktuelle kompromis, som har fundet en passende balance mellem begrænsede administrative byrder og styrkede kontrolmuligheder.

Rasmus Nordqvist spurgte, om regeringen var enig med Dansk Industri, som i sit høringssvar skrev, at et centralt register ville være at foretrække frem for et decentralt. Og på hvilken måde respekterede forslagene persondataforordningen?

Peder Hvelplund meddelte, at Enhedslisten bakkede op om forhandlingsoplægget.

Jan E. Jørgensen meddelte, at Venstre støttede forhandlingsoplægget. Sagen vidnede om, at EU kunne gøre mere for at bekæmpe momssvig, end Danmark ville kunne på egen hånd. Det var desuden smart at foretage kontrollen via kortudbydere, så man fik et samlet overblik over e-handelsvirksomhedernes omsætning.

Katarina Ammitzbøll bakkede på Det Konservative Folkepartis vegne op om forhandlingsoplægget.

Hun spurgte, om det elektroniske system, der skulle anvendes – CESOP – allerede var operativt, sådan at det kunne forventes at fungere gnidningsfrit, allerede når reglerne trådte i kraft, og at betalingsoplysninger ville kunne udveksles og opbevares med det samme.

Finansministeren svarede Katarina Ammitzbøll, at CESOP ikke var færdigudviklet endnu. Det var Kommissionen, der stod for udviklingen af det.

Til Rasmus Nordqvist sagde han, at myndighedernes interesse rettede sig mod betalingsmodtageren – altså den virksomhed, forbrugeren handler med – for det er modtageren, som indbetaler og betaler moms. Der ville derfor som udgangspunkt ikke stå oplysninger om forbrugeren i databaserne, hverken f.eks. navnet på forbrugeren eller arten af de varer, der købes. Det forhold, at der ville være en minimumstærsklen på 25 transaktioner til samme modtager, før registrering fandt sted, ville desuden sikre en målrettet dataindsamling. Beskyttelse af private data lå regeringen meget på sinde. Her var der fundet en fornuftig balance mellem forbrugernes rettigheder og bekæmpelse af momssvig.

Rasmus Nordqvist indvendte, at der nødvendigvis måtte foregå en registrering af kundens betalinger, hvis man skulle holde øje med, om der blev foretaget 25 transaktioner til samme modtager.

I øvrigt støttede Alternativet forhandlingsoplægget.

Finansministeren forklarede, at de 25 transaktioner ikke gik på den enkelte borger, men på kortudbydere som f.eks. Nets.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO 5. Særordning på momsområdet for små virksomheder

– *Politisk enighed*

KOM (2018) 0021

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 24)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 20, senest behandlet i

EUU 4/10-19 under pkt. siden sidst)

Finansministeren: Der arbejdes på at nå til enighed om et forslag, som skal lette byrderne og sikre mere lige konkurrencevilkår for små virksomheder, der opererer over grænserne.

Det gældende momsdirektiv giver EU-landene en vis fleksibilitet til at lette administrative byrder for små virksomheder. I Danmark er virksomheder med en omsætning på op til 50.000 kr. fritaget fra både at skulle momsregistrere sig og betale moms. Andre EU-lande gør noget lignende. Flere lande har også indført forenklede momsprocedurer for små virksomheder, som fritages fra f.eks. registrering, indberetning af salg og krav om fakturaer.

De gældende EU-regler betyder dog, at momsfratagelser og momsforenklinger for små virksomheder i ét EU-land kun gælder for virksomheder etableret i dette land. To ens virksomheder kan derfor risikere forskellige momsvilkår på samme marked, alene fordi de er etableret i forskellige EU-lande. Det giver ulige konkurrencevilkår.

Kommissionen vil derfor give små virksomheder mere lige adgang til momsfratagelser og momsforenklinger på tværs af grænserne:

For det første giver kompromisforslaget virksomheder fra alle EU-lande adgang til momsfratagelse i hvert EU-land inden for dette lands nationale tærskel. Adgangen til momsfratagelserne målrettes de mindste virksomheder. Der er senest foreslået et loft for den nationale momsfratagelsestærskel på 85.000 euro (ca. 630.000 kr.). Samtidig er det foreslået, at kun virksomheder med en samlet årlig omsætning i hele EU på maksimalt 100.000 euro (ca. 750.000 kr.), kan anvende momsfratagelserne.

For det andet lægger kompromisforslaget op til, at virksomheder, som har adgang til momsfratagelsen i det enkelte EU-land, også kan gøre brug af momsforenklingerne i dette land. Det vil altså sige, at forslaget også giver små virksomheder adgang til momsforenklinger på tværs af grænserne.

FO Regeringen støtter kompromisforslaget. Fra dansk side støtter vi de lavere tærskler for momsfratagelser foreslået i det seneste kompromis, svarende til Kommissionens oprindelige forslag.

Regeringen støtter ambitionen om at mindske omkostninger for små virksomheder og mindske konkurrenceforvridninger i det indre marked. Regeringen lægger samtidig vægt på en hen-

sigtmæssig balance mellem administrative lettelser og muligheden for fortsat at kunne føre den nødvendige kontrol. Regeringen kan støtte det aktuelle kompromisforslag, hvor der er fundet en fornuftig balance mellem de forskellige hensyn.

Jens Rohde spurgte, om regeringen havde regnet på finanseffekten i Danmark ved en moms-fritagelse for små virksomheder. Det irriterede ham, at små virksomheder altid skulle have lov at slippe for krav, EU stiller til andre. Radikale Venstre kunne alligevel støtte forhandlingsoplægget.

Morten Messerschmidt savnede en begrundelse for, hvorfor det var nødvendigt at harmonisere moms-fritagelsestærskler. Den nøjagtige grænse er af marginal betydning for virksomhedsdrift. Det kan betyde mere for en virksomhed, om der f.eks. er en offentlig busrute, så medarbejderne kan komme til og fra arbejde.

Rasmus Nordqvist fandt det fornuftigt med fælles EU-regler på området. Han undrede sig dog over, at man foreslog en moms-fritagelsestærskel på 85.000 euro, for Storbritannien var tilsyneladende det eneste EU-land med en højere tærskel, nemlig på 100.000 euro – men briterne stod med det ene ben på vej ud af døren. Hvorfor var kompromiset endt med 85.000 euro?

Peder Hvelplund spurgte, om ministeren kunne garantere, at en særordning ikke ville betyde en højnet risiko for momssvig over for den danske stat. Med den gældende ordning var der på grund af indhentning af data via skattesystemet stadig mulighed for at kontrollere virksomheder, som lå under tærsklen. Det ville ikke være tilfældet med udenlandske virksomheder. Kunne der være risici forbundet med manglende kontrol af udenlandske virksomheder under tærsklen?

Han spurgte også, om ministeren på rådsmødet ville rejse problematikken om, at EU's moms-regler førte til store moms-kostninger for butikker, der for at undgå madspild havde foræret varer væk i stedet for at smide dem ud.

Katarina Ammitzbøll meddelte, at Det Konservative Folkeparti støttede forhandlingsoplægget.

Finansministeren svarede Jens Rohde, at regeringen forventede, at finanseffekten ville blive meget lille, nemlig 10 mio. kr. som nævnt i samlenotatet. For de enkelte virksomheder kunne de nye regler til gengæld få stor betydning: Hovedparten af dem måtte forventes at opleve byrdelettelser. De mindste danske virksomheder, dvs. dem med en samlet omsætning i EU på mindre end 100.000 euro, ville fremover kunne anvende moms-fritagelser for små virksomheder i andre EU-lande, hvis deres salg lå der, og under disse landes moms-fritagelsestærskler. Udgangspunktet var, at danske virksomheder endnu ikke kunne drage nytte af moms-fritagelsestærskler i andre lande end i Danmark, så formålet var at gøre det lettere for små virksomheder at operere i andre lande og at give mere lige adgang til konkurrence og salg.

På Peder Hvelplunds spørgsmål om kontrol svarede han, at små virksomheder skulle registrere sig i deres hjemland, også selv om de ville udnytte undtagelser i andre lande. De oplysninger ville indgå i et centralregister. Desuden mindede han om, at forslaget om betalingsoplysninger, nævnt under dagsordenpunkt 4, også var med til at sikre kontrollen.

Problematikken om momsomkostninger for butikker, der forærer varer væk, kaldte han væsentlig, men den var ikke direkte omfattet af dagsordenen. Han ville drøfte med sine kolleger i regeringen, om den skulle tage et initiativ på området.

NOT Til Rasmus Nordqvist sagde han, at han ikke på stående fod kunne oplyse om momsfristagelsestærskler i alle EU-lande, men at han gerne ville oversende et notat om det. Dog kunne han oplyse, at også Irland havde en høj tærskel på 75.000 euro. Det var i øvrigt vigtigt at tilføje, at landene ikke ville blive pålagt en høj tærskel; Danmark kunne således bevare sin.

Rasmus Nordqvist modtog gerne et notat om sagen.

Jan E. Jørgensen meddelte, at Venstre bakkede op om forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det.

6. Udnævnelse af nyt direktionsmedlem i Den Europæiske Centralbank (ECB)

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 33)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

7. Digital beskatning

– Status

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 35)

Finansministeren: På Økofin skal vi drøfte status over OECD-arbejdet med beskatning af den digitale økonomi. Der er bred enighed i EU om, at arbejdet skal fortsætte i det globale OECD-spor med sigte på en løsning i 2020.

I OECD drøfter man løsninger i to spor, som begge er generelle og ikke kun vedrører digitale selskaber:

Det ene spor vedrører omfordeling af beskatningsret mellem landene. OECD har fremsat et overordnet udspil, der skal forhandles og præciseres. Forslaget indebærer, at retten til beskatning af en del af et selskabs profit flyttes fra selskabets hjemland og fordeles på de forskellige lande, hvor selskabet har omsætning.

Det andet spor vedrører styrkede værneregler mod skatteundgåelse inden for rammerne af de gældende principper for selskabsskat. Her har Tyskland og Frankrig fremsat forslag om en fælles standard for effektiv minimumsbeskatning. Ideen er, at f.eks. Danmark vil kunne beskatte den profit, som datterselskabet af et udenlandsk selskab får her i landet, hvis moderselskabet ikke beskattes tilstrækkeligt i sit hjemland. OECD ventes snart at fremlægge et udspil i spor 2. En endelig OECD-løsning ventes at indeholde elementer fra begge spor.

Regeringen ønsker at sikre, at alle virksomheder, digitale såvel som ikkedigitale, bidrager til fællesskabet. Regeringen støtter derfor en løsning med en global standard for effektiv minimumsbeskatning på linje med det tysk-franske forslag (spor 2). En eventuel omfordeling af beskatningsretten (spor 1), bør så vidt muligt være målrettet digitale virksomheder og ikke medføre tab af dansk selskabsskatteprovenu.

Det kan dog blive en meget vanskelig øvelse for Danmark, idet mange lande øver et stærkt pres for en vis generel omfordeling af beskatningsretten. Regeringen vil naturligvis fortsætte arbejdet for at undgå eller minimere tab af selskabsskatteprovenu.

Rasmus Nordqvist spurgte, om EU allerede havde en plan B klar, hvis OECD ikke nåede frem til en løsning ved udgangen af 2020. Det håbede han, for hvis EU først skulle i gang da, kunne der nemt gå yderligere 4-5 år med forhandlinger, før en digital skat kunne indføres.

Finansministeren svarede, at der ham bekendt ikke lå en fiks og færdig plan B, som man kunne tage op af EU's skuffe, hvis forhandlingerne i OECD ikke mandede ud i et resultat.

Rasmus Nordqvist fandt svaret lidt skræmmende og opfordrede til at begynde på en plan B.

Finansministeren delte Rasmus Nordqvists bekymring. For hver måned der gik, gik skatteindtægter tabt. Skulle de to igangværende forhandlingsspor ikke munde ud i et resultat inden udgangen af 2020, måtte man se på, hvordan man kunne sørge for at fremme en hurtig beslutningsproces i EU.

8. Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsrapport

– *Præsentation*

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 39)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Rådskonklusioner vedr. EU-statistikken

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 44)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

10. Rådskonklusioner vedr. klimafinansiering

– Vedtagelse

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 48)

Finansministeren: COP25 i december vil desværre ikke blive afholdt i Chile, som det ellers var planlagt. Jeg kan forstå, at FN forsøger at finde et nyt sted at afholde COP'en. Det håber vi naturligvis vil lykkes.

Udkastet til konklusioner fremhæver bl.a., at EU bekræfter sin støtte til en hurtig og ambitiøs implementering af Parisaftalen. Det er vigtigt, at EU går foran og arbejder for en ambitiøs implementering af Parisaftalen. Der er brug for handling nu. Det er også positivt, at konklusionerne understreger, at vi kun kan nå i mål ved at sikre synergi mellem Parisaftalen og verdensmålene. De to hænger uløseligt sammen, og derfor er det klogt at have en holistisk tilgang til løsningerne.

Konklusionerne henviser som tidligere til vigtigheden af at gøre finansieringsstrømme konsistente med lavemissionsudledning og klimaresistent udvikling. Men det fremgår for første gang i de årlige konklusioner, at fremskridt på dette område skal ske hurtigere, end det hidtil har været tilfældet, hvis vi skal begrænse de negative konsekvenser af klimaforandringer. Det er regeringen meget enig i. Finansiering af omstilling til lavemissionssamfund var i øvrigt også hovedpunkt i forbindelse med FN's klimatopmøde i september.

Derudover støtter EU fortsat de udviklede landes forpligtelse til kollektivt at mobilisere 100 mia. dollars årligt fra 2020 til 2025 i klimafinansiering til udviklingslandene. Især bliver behovet for offentlig udviklingsbistand til de mindst udviklede lande og små østater fremhævet. Samtidig bekræfter udkastet til konklusioner, at EU fortsat er den største donor af offentlig klimafinansiering. Konklusionerne slår dog også fast, at der er behov for at engagere multilaterale og regionale udviklingsbanker i at mobilisere klimafinansiering gennem innovative finansieringsmekanismer. Det er klart, at offentlige midler ikke kan løfte opgaven alene; der skal en bred række aktører til. Derfor ser jeg meget positivt på de udmeldinger, der er kommet fra såvel det private erhvervsliv som pensionskasserne.

Vi ved, at især de mindst udviklede lande og små østater har svært ved at tiltrække private investeringer til klimaområdet, og det er de samme lande, der rammes hårdest af klimaforandringerne. Derfor har regeringen valgt næsten at fordoble den dedikerede grønne udviklingsbistand til ca. 1,3 mia. i finanslovsforslaget for 2020.

EU står selvfølgelig ved aftalen fra COP24 om, at der i november 2020 skal påbegyndes drøftelser om et nyt kollektivt klimafinansieringsmål for tiden efter 2025. Vi ved endnu ikke, hvordan den proces skal forløbe, men regeringen vil selvfølgelig inddrage Folketinget, når vi har noget mere konkret.

Regeringen støtter rådskonklusionerne. Jeg synes, at det er tilfredsstillende, at EU rykker sig fremad. Vi tager et skridt ad gangen, og med regeringens finanslovsforslag kan vi fra dansk side nu presse på for, at EU rykker sig i en grøn retning – også når det gælder klimafinansiering. Det er afgørende vigtigt, at vi fortsætter med at presse på for, at EU sætter den grønne retning.

Rasmus Nordqvist spurgte, om man havde diskuteret eller ville diskutere, om penge til klimafinansiering skulle være nye og additionelle midler, eller om man ville tage pengene fra udviklingsbistanden som i Danmark. Hvad ville regeringen tale for på EU-plan i den sammenhæng? Og var regeringen tilfreds med, at 25 pct. af MFF'en skulle være klimarelateret?

Han opfordrede desuden regeringen til på mødet at tale for udstedelsen af grønne obligationer for at fremme finansiering af den grønne omstilling af energisektoren og infrastrukturen i Europa.

Finansministeren påpegede, at der ikke var enighed om en international definition af begrebet nye og additionelle midler. Begrebet blev heller ikke anvendt i Parisaftalens mål om mobilisering af 100 mia. USD fra 2020-2025. Regeringen havde i sit finanslovsforslag lagt op til en øget klimaindsats inden for rammen på de 0,7 pct., der anvendes til udviklingsbistand.

Rasmus Nordqvist var med på, at begrebet ikke var defineret. Det var netop det, han opfordrede regeringen til at tage initiativ til – dels på nationalt plan, dels på EU-plan. Det var sandt, at begrebet ikke var anvendt i Parisaftalen, men det havde dog været anvendt i klimaforhandlinger siden 1990'erne. En definition var påkrævet, så udtrykket ikke bare blev brugt i alle mulige betydninger efter diverse regeringers forgojdtbefindende.

11. Opfølgning på IMF- og G20-møderne 17.-19. oktober 2019

- *Information fra formandskabet og Kommissionen*
Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 52)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO 12. Styrkelse af ØMU'en: Forslag om europæisk reformstøtteprogram (ERSP), herunder et eurobudgetinstrument (BICC), samt forslag til en styringsramme for eurobudgetinstrumentet

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2018) 0391 og KOM (2019) 0354

Rådsmøde 3725 – bilag 1 (samlenotat side 55)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 21, senest behandlet i EUU 4/10-19 under pkt. siden sidst, budgetinstrument for eurolande)

Rådsmøde 3691 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 17/5-19)

Finansministeren: På det udvidede eurotopmøde (for alle EU-lande på nær Storbritannien) i december 2018 blev EU's finansministre anmodet om at udarbejde et nyt eurobudgetinstrument. Budgetinstrumentet placeres under EU-budgettet, og størrelsen fastsættes i EU's flerårige finansielle ramme. Budgetinstrumentet er obligatorisk for eurolandene og valgfrit for lande i fastkurssamarbejdet med euroen.

Budgetinstrumentet baseres på Kommissionens forslag om et europæisk reformstøtteprogram (ERSP). Udvalget er blevet orienteret om programmet en gang før (forud for Økofin i maj 2019) og er blevet orienteret om eurobudgetinstrumentet flere gange, senest på vores sidste møde her i udvalget før udvidet eurogruppe og Økofin den 9.-10. oktober.

Kommissionen har også fremlagt forslag om en styringsramme for eurobudgetinstrumentet. Det indebærer, at kun eurolande deltager i den formelle beslutningstagning for instrumentet. Reformstøtteprogrammet, budgetinstrumentet og styringsrammen har endnu ikke været substansforhandlet i Økofin.

Som udvalget er blevet orienteret om løbende, er eurobudgetinstrumentet i løbet af 2019 blevet drøftet i den udvidede eurogruppe, dvs. for alle EU-lande på nær Storbritannien.

Seneste drøftelse på det uformelle møde den 9. oktober resulterede i nogle overordnede politiske konklusioner, en såkaldt rammeaftale. Rammeaftalen skal i den kommende tid omsættes til konkret lovgivning, som Økofin senere skal tage stilling til. Det er i lyset af denne proces med kommende konkrete forslag, at jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg i dag.

Eurobudgetinstrumentet skal støtte reformer og investeringer, som eurolandene ansøger om på basis af anbefalinger fra eurogruppen. Instrumentets størrelse skal afklares i de samlede MFF-forhandlinger. Det skal også afklares, om eurolandene skal indgå en mellemstatslig aftale om ekstra nationale bidrag ud over finansieringen via EU-budgettet.

Rammeaftalen fastslår, at der skal defineres passende ordninger for lande, der ikke deltager i budgetinstrumentet. Disse ikkeeurolande kan enten benytte et parallelt budgetinstrument for

ikkedeltagende lande eller en finansiel ordning, der adresserer de fulde omkostninger i forbindelse med eurobudgetinstrumentet – afhængigt af hvert enkelt lands situation.

Rammeaftalen har også en note om, at Danmark og Sverige ventes at gøre brug af sidstnævnte finansielle ordning, afhængigt af beslutninger i de nationale parlamenter.

Denne aftale betyder, at Danmark kan få refusion for sine udgifter til eurobudgetinstrumentet, hvis vi vælger ikke at deltage.

De andre ikkeeurolande, ud over Danmark og Sverige, ventes at vælge at deltage i et kommende parallelt budgetinstrument, som ligner budgetinstrumentet for eurolande. Disse ikke-eurolande vil så til gengæld ikke kunne få refusion for betalinger til euroinstrumentet.

Regeringen støtter arbejdet med at styrke ØMU'en. Regeringen ser landenes nationale arbejde med at sikre sunde økonomier som den vigtigste prioritet og ser omvendt ikke eurobudgetinstrumentet som en prioritet. Men eurolandene lægger generelt vægt på at få dette budgetinstrument og på at basere instrumentet på reformstøtteforslaget.

Regeringen kan derfor støtte et sådant budgetinstrument, så længe vi kan stå udenfor og få godtgjort omkostningerne. Regeringen planlægger fortsat ikke, at Danmark skal benytte muligheden for at deltage i eurobudgetinstrumentet.

Det er vigtigt, at Danmark kan blive friholdt fra omkostninger til eurobudgetinstrumentet, hvis vi ikke deltager i det. Eurobudgetinstrumentet er en helt særlig del af EU-budgettet, fordi det kun er eurolande, der deltager i beslutningsprocessen for instrumentet. Rent principielt bør Danmark stå fast på, at vi ikke vil betale for et instrument, hvor vi ikke har medbestemmelse.

Regeringen finder, at rammeaftalen giver Danmark det bedst mulige udgangspunkt for det videre forløb.

Aftalen skal nu udmøntes i retsakter om budgetinstrumentet (på basis af forslagene om et reformstøtteprogram og om en styringsramme) og i formandskabets MFF-forhandlingsboks.

FO Regeringen vil derfor lægge afgørende vægt på, at Danmark har mulighed for at få refusion for sin andel af finansieringen af eurobudgetinstrumentet. Det vil sige at fastholde rammeaftalens bestemmelse om at kunne vælge at blive omfattet af finansieringsordninger, som adresserer de fulde finansielle omkostninger i relation til eurobudgetinstrumentet.

Jens Rohde meddelte, at Radikale Venstre støttede forhandlingsoplægget. Han mente dog, at budgetinstrumentet blot udstillede en konstruktionsfejl i euroen, som forhindrede eurobonds, hvilket gjorde konstruktionen sårbar og hele tiden kaldte på lappeløsninger. Den betød, at man igen og igen skulle finde one size fits all-reformprogrammer fælles for EU-landene, som dermed alle endte med at føre tysk finanspolitik. Det var en uholdbar situation, når landenes øko-

nomiske udfordringer var forskellige. Derfor kunne det være forfriskende med en overordnet diskussion om, hvorvidt eurokonstruktionen burde styrkes.

Morten Messerschmidt mente, at eurozonen burde få sit eget budget, så de lande, der havde valgt at stå uden for euroen og dermed ikke havde deponeret deres handlefrihed hos Tyskland eller ECB, slap for hele tiden at skulle have godtgjort omkostninger. Han bad om en bekræftelse på, at Rådets Juridiske Tjeneste havde vurderet, at forslaget ville stride mod Lissabontraktaten.

Peder Hvelplund meddelte, at Enhedslisten støttede forhandlingsoplægget. Han bad ministeren bekræfte, at regeringen havde mulighed for og desuden agtede at holde Danmark uden for den anden del af instrumentet.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvilke af regeringens prioriteter der var mest afgørende: Ikke at foregribe MFF-forhandlingerne og beholde rammen på 1 pct. af BNI, eller at Danmark fortsat skulle have en refusion? Og brugte regeringen ikke alt sit krudt på rammerne frem for at påvirke, hvad pengene skulle bruges på?

Finansministeren svarede Peder Hvelplund, at det stod eurolandene frit for at organisere sig. Regeringen ville ikke prøve at forhindre det, så længe der blev taget hensyn til Danmark.

Svaret til Rasmus Nordqvist lød, at regeringen gerne ville have afklaret rammerne, netop så de ikke blev store knaster i MFF-forhandlingerne. Der var tale om en tilkendegivelse af, at regeringen sammen med Sverige gerne ville stå uden for instrumentet og dermed heller ikke skulle betale til det. Der så i øvrigt ud til at være forståelse for det blandt de andre lande. Han understregede, at regeringens klare linje om rammerne ikke betød, at den ville være uengageret i diskussionen om, hvad pengene skulle bruges på.

Rasmus Nordqvist meddelte, at Alternativet støttede forhandlingsoplægget. Han savnede lidt refleksion over, om det ikke kunne være en fordel med et stærkt eurobudget, som ville styrke økonomien på tværs af Europa og det indre marked, Danmark nød så godt af.

Jan E. Jørgensen meddelte, at Venstre bakkede op om forhandlingsoplægget.

Finansministeren understregede, at Danmarks interesser bedst blev varetaget ved, at mest muligt foregik i MFF-regi, hvor regeringen sad med ved bordet. Det stod andre lande frit for at deltage i euroen. Både lande i og uden for eurozonen skulle dog have orden i huset, og det var det, man ville opnå med forslaget.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det [Nye Borgerlige havde tilkendegivet deres holdning inden mødet].

13. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt, men svarede på spørgsmål fra udvalget.

Ina Strøjer-Schmidt henviste til, at ministeren den 10. oktober til DR havde udtalt, at kriterierne for sortlister over skattely skulle være skrappe som muligt, og at han derfor ville bede det finske formandskab om at få det sat på dagsordenen. Hun spurgte, hvad ministeren havde foretaget sig i sagen siden da.

Finansministeren svarede, at han både mundtligt på selve rådsmødet og efterfølgende skriftligt havde anmodet formandskabet om at sætte det på dagsordenen.

Ina Strøjer-Schmidt udtrykte tilfredshed med ministerens svar.

14. Siden sidst

a) Ændringsforslag til motorforsikringsdirektiv KOM (2018) 0336

Finansministeren: Jeg vil kort til orientering nævne en sag, som vil blive forelagt for udvalget på et senere tidspunkt. Kommissionen stillede i maj 2018 forslag til ændring af det såkaldte motorforsikringsdirektiv. Formålet med forslaget er, at forbedre beskyttelsen af ofre for ulykker forårsaget af motorkøretøjer og at fremme forsikringstagernes rettigheder i forbindelse med tegning af motorkøretøjsforsikringer. Herudover skal forslaget styrke bekæmpelsen af kørsel med uforsikrede motorkøretøjer.

Regeringen støtter generelt forslaget, som fortsat forhandles i Rådets arbejdsgrupper. Der vil som nævnt være lejlighed til at drøfte sagen i udvalget på et senere tidspunkt.

FO Punkt 3. Rådsmøde nr. 3726 (udenrigsanliggender) den 11. november 2019

EUU alm. del (19) – bilag 95 (kommenteret dagsorden)

1. Afghanistan

– *Status/ politisk drøftelse*

Rådsmøde 3726 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (19) – bilag 92 (foreløbigt referat af EUU møde 11/10-19)

Udenrigsministeren: På rådsmødet forventer jeg en statusdrøftelse af EU's tilgang til Afghanistan i lyset af det nyligt afholdte præsidentvalg og udviklingen i forhandlingerne mellem USA og Taliban.

Ved forelæggelsen den 11. oktober redegjorde jeg mere indgående for situationen i Afghanistan. Der er dog sket nogen udvikling siden da: Et midlertidigt valgresultat blev ikke – som først meldt ud – offentliggjort den 19. oktober. Årsagerne var bl.a. tekniske udfordringer med at forhindre manipulation med de biometrisk verificerede stemmer. Det foreløbige resultat forventes nu den 14. november og et endeligt resultat tidligst i december. Som bekendt var der tale om en lav valgdeltagelse, men samtidigt er der tale om det bedst gennemførte afghanske valg til dato, når det gælder den tekniske gennemførelse og sikkerheden omkring valghandlingen.

Der foregår nu stor diplomatisk aktivitet for at genoptage forhandlingerne mellem USA og Taliban. Der er spæde tegn på, at det vil lykkes. Jeg vil på rådsmødet opfordre til, at EU støtter en genoptagelse, og at forhandlingerne bruges som en løftestang til også at sætte skub i de intra-afghanske forhandlinger. Bæredygtig fred i Afghanistan kræver en inkluderende fredsftale mellem de forskellige parter i landet.

På rådsmødet vil jeg desuden understrege, at EU – som en af de største donorer til Afghanistan – både skal hjælpe og presse den kommende afghanske præsident til at levere på bl.a. reformdagsordenen, korruptionsbekæmpelse, fremme af respekt for menneskerettigheder og tilbagetagelser. Jeg forventer bred EU-opbakning hertil på rådsmødet.

Katarina Ammitzbøll støttede regeringens bestræbelser på at få EU til at sætte skub i forhandlingerne mellem parterne internt i Afghanistan. Hun håbede dog samtidig, at ministeren ville nævne behovet for en regional dialog med inddragelse af Pakistan, Rusland, Iran og Kina. EU havde potentiale til at spille en stærk rolle i Afghanistan, måske endda stærkere end FN.

Udenrigsministeren var helt enig i alle punkter. Han forklarede, at det regionale perspektiv indgik i den fempunktsplan, EU arbejdede med.

2. Situationen i det østlige Middelhavsområde

– Vedtagelse

JOIN (2019) 0018 og HR (2019) 0097

Rådsmøde 3726 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (19) – bilag 92 (foreløbigt referat af EUU møde 11/10-19)

Udenrigsministeren: Ved forelæggelsen den 11. oktober orienterede jeg om situationen i det østlige Middelhavsområde. Der er desværre ikke sket forbedringer af situationen siden. Tyrkiet fortsætter sine boringsaktiviteter i Cyperns eksklusive økonomiske zone.

Det er min forventning, at vi på rådsmødet – i opfølgning på rådskonklusionerne fra Udenrigsrådet den 14. oktober, som også blev bekræftet ved Det Europæiske Råd samme uge – vedtager en ramme for sanktioner, som vil give mulighed for at sanktionere fysiske og juridiske personer med indrejserestriktioner og indefrysninger. Det betyder, at medlemsstaterne i lyset af udviklingen først senere vil tage stilling til konkrete personer, grupper eller enheder, som skal på listen. Det er en model, der også kendes fra andre sanktionsregimer som dem mod Venezuela eller Nicaragua.

Muligheden for sanktioner vil styrke EU's pres på Tyrkiet. Dette skridt er et led i en trinvis optrapning af EU's pres i takt med, at Tyrkiet har fortsat sine boringer. Regeringen støtter fuldt og helt sanktionsregimet. Det er helt centralt for regeringen, at EU står samlet, for det er sådan, vi står stærkest. Det er samtidig vigtigt, at vi fastholder en balanceret og proportionel tilgang over for Tyrkiet. Der skal sendes et meget klart signal, men vi skal også undgå at eskalere konflikten eller underminere dialogen.

FO 3. EU's udenrigsrepræsentants forslag om en europæisk fredsfacilitet

– *Tidlig forelæggelse*

HR (2018) 0094

Rådsmøde 3726 – bilag 1 (samlenotat side 6)

EUU alm. del (18) – bilag 503 (udvalgsmødereferat side 791, senest forelagt 8/2-19)

Udenrigsministeren: Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet. Det drejer sig om et forslag til et nyt fælles eksternt EU-instrument, den europæiske fredsfacilitet. Udvalget blev orienteret om sagen den 18. februar 2019.

Selv om forhandlingerne er forløbet i en del måneder, er forslaget stadig på et tidligt stadium. Det betyder også, at en del spørgsmål ikke er fuldt afklarede. Når jeg alligevel kommer med et forhandlingsoplæg i dag, skyldes det, at jeg vil være sikker på, at udvalget er blevet inddraget i regeringens prioriteter i forhandlingerne i god tid, inden et eventuelt kompromis om teksten foreligger.

Den Europæiske Fredsfacilitet skal som bekendt bestå af tre grundlæggende elementer:

Det første element er fælles omkostninger i forbindelse med EU's egne militære operationer og missioner under EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Disse udgifter finansieres i dag fra den såkaldte Athena-mekanisme, som Danmark grundet forsvarsforbeholdet ikke deltager i.

Det andet element er støtte til militære aspekter af samarbejdspartneres fredsstøtteoperationer. Det er i vid udstrækning en fortsættelse af EU's nuværende afrikanske fredsfacilitet, som Danmark deltager i. Med det nye instrument udvides det geografiske anvendelsesområde, så det også bliver muligt at støtte fredsoperationer i andre regioner. Der åbnes også i fredsfaciliteten mulighed for støtte til vigtige elementer i fredsstøtteoperationer såsom træning af soldater, anskaffelse af militært udstyr og løn til soldater. Det har hidtil ikke været muligt gennem EU's instrumenter. Endelig bliver det i fredsfaciliteten også muligt at give bilateral støtte til tredjelandes fredsoperationer. Den afrikanske fredsfacilitet har været et nyttigt instrument til lokale sikkerhedsløsninger. Derfor er det af stor betydning, at vi får vedtaget et nyt instrument, der kan tage over, når den afrikanske fredsfacilitet udløber i 2020.

Det tredje element er kapacitetsopbygning af forsvars- og sikkerhedsmæssige aktører i tredjelande med henblik på at bidrage til sikkerhed og konflikthåndtering. Med dette element vil EU kunne levere støtte i form af materiel såsom uniformer, kommunikationsudstyr og infrastruktur. Når det viser sig nødvendigt, vil der også kunne leveres f.eks. ammunition og våben. EU har ikke tidligere haft mulighed for at foretage denne type kapacitetsopbygning.

Samlet set er der tale om en styrkelse af EU's redskaber til at bidrage til fred og sikkerhed i tredjelande. Ved at samle de tre elementer i en samlet facilitet opnår man også den fordel, at

det bliver nemmere at skabe synergi og sikre, at der er en fælles retning.

Budgettet for forslaget står nærmere beskrevet i samlenotatet, så det vil jeg ikke komme ind på her, men jeg svarer selvfølgelig gerne på spørgsmål om det.

Det oprindelige forslag om fredsfaciliteten lagde op til, at Danmark på grund af forsvarsforbeholdet ikke kunne deltage. Forslaget samlede alle aktiviteterne uden muligheden for klar sondring imellem de forskellige elementer – hverken juridisk eller økonomisk.

Forhandlingerne har imidlertid udviklet sig sådan, at man nu sondrer klart mellem de forskellige aktiviteter. Det betyder, at Danmark deltager i de dele, der kan holdes adskilt fra de forbeholdsråmte aktiviteter.

Hvilke aktiviteter vil Danmark kunne deltage i? Først og fremmest vil Danmark – helt ligesom i dag – ikke kunne deltage i finansieringen af EU's egne militære operationer, altså element 1. Derudover vil det afhænge af den konkrete udmøntning af indsatserne under element 2 og 3. Det er vurderingen, at Danmark vil kunne deltage i aktiviteter til støtte for samarbejdspartneres fredsoperationer, altså det andet element i fredsfaciliteten, som bl.a. er de aktiviteter, Danmark allerede deltager i som led i den afrikanske fredsfacilitet. Derudover er det forventningen, at Danmark vil kunne deltage i kapacitetsopbygningsaktiviteter under facilitetens tredje element.

Fra dansk side har vi haft fokus på, at EU fortsat skal kunne bidrage til vores partnerlandes fredsstøtteoperationer. Derfor er vi tilfredse med, at indsatserne under den afrikanske fredsfacilitet videreføres, og at der skabes nye muligheder for EU's bidrag under det nye instrument.

Som jeg nævnte, er forhandlingerne endnu på et tidligt stadium. Der er generelt opbakning til de foreslåede aktiviteter, men der er endnu ikke enighed om, hvordan instrumentet præcist skal struktureres.

F.eks. er der stadig forhandlinger om, hvordan beslutningsstrukturen og administrationen bag instrumentet skal se ud. Flere lande ønsker en endnu skarpere opdeling mellem de forskellige aktiviteter. Det har vi fra dansk side en vis sympati for – og det er også vigtigt for os, at vi kan skelne klart. Men vi vil samtidig arbejde for, at fredsfaciliteten udløser det potentiale, der ligger i øget samtænkning på tværs af de tre elementer i instrumentet.

Konflikter og skrøbelighed i Europas nærområder er en udfordring, som vi må bidrage til at håndtere. En samtænkt indsats for fred og sikkerhed er en investering i at afhjælpe vor tids massive flygtninge- og migrationskriser, herunder at modvirke irregulær migration til Europa. Og det er en investering i at opnå bæredygtig udvikling i skrøbelige lande. Det gælder ikke mindst i Afrika, hvor der er langvarige og komplekse sikkerhedsudfordringer. Her ser regeringen meget gerne, at EU i fællesskab øger sit engagement.

FO Det forhandlingsoplæg, jeg søger opbakning til i dag, lyder som følger. Regeringen lægger vægt på:

- at forhandlingerne om den nærmere udformning af fredsfaciliteten ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme. Regeringens hovedprioritet i forhandlingerne herom er, at udgiftsniveauet for EU-budgettet fastholdes på 1,00 pct. af BNI;
- en samtænkt tilgang til EU's indsatser i partnerlande, herunder ved en bedre kohærens og komplementaritet med EU's udviklings- og sikkerhedsindsatser;
- indsatser, der sætter EU's partnerlande i stand til selv at kunne løse egne konflikter. Bl.a. ved kapacitetsopbygning og støtte til fredsstøtteoperationer ledet af tredjelande eller regionale og internationale organisationer, såsom Den Afrikanske Union, og
- at der i fredsfaciliteten kan skelnes mellem aktiviteter, som vil falde under det danske forsvarsforbehold, og aktiviteter, som ikke gør. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at Danmark med fuld respekt for forbeholdet kan bidrage til fredsfaciliteten.

Katarina Ammitzbøll mente, at fredsfaciliteten burde hedde stabiliseringsfaciliteten, da dens sigte primært var militært. Hun spurgte, hvordan faciliteten ville spille sammen med EU's humanitære indsats og opfordrede til at medtænke 1325-resolutionen om beskyttelse af kvinders og pigers rettigheder i krisesituationer. Det Konservative Folkeparti bakkede i øvrigt op om forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist mente, at samlenotatet lod noget tilbage at ønske, og det havde derfor været svært for ham at fremlægge det for Alternativets folketingsgruppe.

Han mente, at man i højere grad burde indtænke diplomatiske redskaber til konflikthåndtering og konfliktløsning, men partiet støttede alligevel forhandlingsoplægget.

Med henvisning til Tyrkiefaciliteten, som bl.a. var gået til grænsekontrol, hvor tyrkiske vagter havde skudt mod flygtninge fra Syrien, spurgte han, hvordan man ville sikre, at midler fra fredsfaciliteten kom til at dreje sig om fred og stabilitet i stedet for om, hvordan man bedst holder folk væk.

Victoria Velásquez fandt det bekymrende, at freds- og konfliktløsninger blev blandet sammen med EU's militære interesser. Hun henviste i den forbindelse til kritik fra en lang række ngo'er, herunder fra CARE og Oxfam Ibis. Man burde i stedet bruge ressourcerne på øgede bidrag til fredsbevarende FN-missioner, hvilket FN igen og igen havde efterlyst. Hun spurgte ministeren, om levering af våben til tredjelande ville bryde med gældende EU-regler.

Jan E. Jørgensen henviste til, at den juridiske vurdering hidtil havde været, at Danmark på grund af forsvarsforbeholdet ikke kunne deltage i fredsfaciliteten. Nu måtte man forstå, at Danmark godt kunne deltage alligevel. Hvordan kunne det være? Venstre mente, at Danmark

burde deltage i det hele og afskaffe forsvarsforbeholdet. Han bad ministeren give sin holdning til kende.

Udenrigsministeren bedyrede over for Katarina Ammitzbøll, at regeringen havde tydeligt fokus på inddragelse af 1325-resolutionen. Han beskrev faciliteten som en udvidelse af EU's redskabskasse, hvor man kunne foretage mange forskellige indsatser – også humanitære – inden for den samme ramme med gavnlig synergi mellem dem.

Han beklagede over for Rasmus Nordqvist, hvis samlenotatet ikke fremstod fyldestgørende, men det var vigtigt at holde sig for øje, at man endnu var tidligt i forhandlingsprocessen, så nogle dele af det i øvrigt komplicerede instrument havde regeringen nødvendigvis måttet beskrive med forbehold.

Svaret til Victoria Velásquez lød, at facilitetens aktiviteter krævede enstemmighed i Rådet, og at de gældende regler for våbenleverancer ikke ville blive berørt. Desuden var våbenleverancer til tredjelande hver gang genstand for konfliktanalyse og risikovurdering.

På spørgsmålet om, hvorfor ressourcerne ikke gik til FN-missioner i stedet, svarede han, at det ene ikke udelukkede det andet. Tværtimod var der behov for, at EU fik styrkede redskaber til indsatserne i de områder, hvor FN yder parallelle indsatser, f.eks. i Sahelbæltet. I Syrien var der et behov for, at EU spillede en større udenrigs- og sikkerhedspolitisk rolle, både for at hjælpe befolkningen og for at fremme europæiske interesser.

Han ville gerne zoome ud og beskrive faciliteten i en bredere sammenhæng. 20 år tidligere havde optimister i EU talt om, at Europa var omsluttet af en ring af venner. Nu kunne man snarere tale om en ring af ild med konflikter, skrøbelige stater, porøse landegrænser og terrortrusler. Borgerne forventer, at lovgivere og regering håndterer sådanne problemer, og det var i tråd med mange års dansk sikkerhedspolitik at yde assistance til tredjelande, men Danmark kunne ikke gøre det alene. Derfor handlede det om at ruste EU til bedre at kunne agere, styrke partnerlandenes muligheder for at bevogte deres egne grænser og slå ned på grænseoverskridende kriminalitet – kort sagt at få landene i vores nærrområder til at løse opgaverne selv, sådan at EU's indsats blev mere effektiv og resultaterne mere holdbare. Det krævede bl.a., at EU kunne hjælpe med træne partnerlandenes sikkerhedsstyrker og give dem løn. Men faciliteten kunne ikke stå alene; regeringen var også en stærk fortaler for at styrke de civile dele af EU's krisestyringsindsatser.

Svaret til Jan E. Jørgensen lød, at den opdaterede del af forslaget muliggjorde dansk deltagelse, i og med at der nu blev lagt op til en klar juridisk og økonomisk opdeling af de forskellige aktiviteter under faciliteten. Således kunne man fra dansk side f.eks. ikke finansiere EU-operationer under forsvars- og sikkerhedspolitikken, men til gengæld sagtens hjælpe tredjelande med at opbygge en kapacitet til f.eks. at kunne håndtere deres eget forsvar. Faciliteten gjorde det nemmere for Danmark. Men han understregede, at forslaget ikke var færdigfor-

handlet. Vurderingen var dog, at det ville ende med et resultat, som gjorde det muligt for Danmark at deltage aktivt i store dele af instrumentet, og det var politisk vigtigt.

Katarina Ammitzbøll pointerede over for Victoria Velásquez, at EU længe havde deltaget i sikkerhedssektorreformer rundt om i verden. Forskellen på FN og EU var ikke mindst, at der i FN kræves en sikkerhedsresolution. Hvis man f.eks. ville hjælpe Tunesien med at få styrket sin militære kapacitet, demokrati og god regeringsførelse og håndtering af demonstranter, kunne man ikke bare gøre det gennem FN. EU var langt hurtigere til at respondere, ikke mindst i Europas nærområder. FN og EU komplementerede hinanden.

Hun fandt det vigtigt, at man i forhandlingerne huskede de danske mærkesager om demokrati, menneskerettigheder og kvinders rettigheder, og at man til stadighed sørgede for en god synergi med EU's early warning-system. Instrumentet ville gøre EU mere strømlinet på området, men man skulle selvfølgelig være opmærksom på, hvordan det ville fungere i praksis.

Rasmus Nordqvist medgav, at det var tidligt i forhandlingsprocessen, men påpegede, at det var lettere at forberede sig på et forhandlingsoplæg med et klart og forståeligt samlenotat. Ministerens mundtlige fremlæggelse fremstod klarere og havde hjulpet.

Han opfordrede til, at man fra dansk talte for en opgradering af den diplomatiske del af faciliteten på bekostning af den militære.

Victoria Velásquez var ikke blevet betrykket af ministerens svar. En væsentlig forskel på FN og EU var, at EU havde bestemte interesser, der skulle varetages. Kunne ministeren garantere, at danske midler ikke ville blive brugt på de dele af faciliteten, der var berørt af forsvarsforbeholdet?

Jan E. Jørgensen præciserede, at han havde spurgt til regeringens holdning. Så regeringen helst, at man afskaffede forbeholdet og deltog i det hele?

Udenrigsministeren var fra ende til anden enig med Katarina Ammitzbøll. Fredsfaciliteten ville betyde, at EU blev bedre til at forebygge konflikter, skabe stabilisering og opbygge kapaciteter til konflikthåndtering i partnerlande.

Til Victoria Velásquez svarede han bekræftende: Danmark ville ikke komme til at betale for aktiviteter, der var omfattet af forsvarsforbeholdet. Det betød også, at Danmark heller ikke ville kunne bidrage til fredsfacilitetens forudbetalte budget. Hvordan Danmark så kunne bidrage økonomisk til faciliteten, var et teknisk spørgsmål.

Svaret til Jan E. Jørgensen lød, at debatten om, hvorvidt forbeholdet skulle afskaffes, ville blive ført løbende. I første omgang afventede regeringen, at Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) færdiggjorde en udredning om forbeholdenes betydning. Men som det så ud nu,

kunne Danmark heldigvis deltage i mange af fredsfacilitetens aktiviteter på trods af forsvarsforbeholdet.

Jan E. Jørgensen spurgte, hvorfor man ikke kunne tage hul på debatten med det samme. Regeringen og Socialdemokratiet måtte da mene noget om forbeholdene. At ville afskaffe dem var ikke nødvendigvis det samme som straks at ville have en folkeafstemning.

Udenrigsministeren fandt det vigtigt at have en debat om forbeholdets betydning for Danmarks muligheder for at deltage aktivt i verden. Det var tydeligt, at Danmark trods forbeholdene fortsat kunne deltage aktivt i både forsvars-, sikkerheds- og udenrigspolitiske spørgsmål sammenhænge. Han så frem til at se, hvad rapporten fra DIIS ville udrede. Samtidig understregede han, at det var vigtigt at respektere befolkningens valg, og regeringen var derfor fokuseret på at udfolde sin politik inden for rammerne af de enkelte forbehold.

Jan E. Jørgensen ville ikke kalde det en debat, når regeringen bare sagde, at debatten ville blive ført. Han opfordrede til at tage debatten med det samme. Skulle man forstå ministerens svar sådan, at regeringen ikke vidste, hvad den skulle mene, før den havde set konklusionerne i DIIS-udredningen?

Udenrigsministeren gentog, at det var vigtigt at respektere forbeholdene; at Danmark trods forsvarsforbeholdet stadig kunne deltage aktivt rundt om i verden, og at regeringen så frem til at læse om forbeholdenes betydning i DIIS-udredningen. Man skulle tænke sig godt om, før man begyndte at udskrive nye folkeafstemninger.

Jan E. Jørgensen var ikke tilfreds med ikke at få svar på sit spørgsmål. Han var enig i, at forbeholdene skulle respekteres, men det var ikke det, han spurgte om. Han spurgte heller ikke, om regeringen ville udskrive en folkeafstemning. Han spurgte til regeringens og Socialdemokratiets holdning til forbeholdene. Havde man helst været dem foruden? Det var fair nok, hvis ministeren sagde, at regeringen endnu ikke havde en mening. Men han kunne ikke acceptere, at ministeren blot talte sort. Læren af de folkeafstemninger, der havde fundet sted, var, at man måtte sørge for at tage EU-debatten hele tiden, så befolkningen ikke følte, at folkeafstemninger kommer som en tyv om natten, når det bliver relevant at udskrive dem.

Ministeren fik det desuden til at lyde, som om forbeholdene ikke havde reel betydning. Men de måtte nødvendigvis betyde, at der var nogle ting, andre lande kunne, som Danmark ikke kunne. Hvis ikke det var tilfældet, var det at gøre grin med danskerne.

Udenrigsministeren var enig i, at det var vigtigt at tage debatten og at få afklaret, hvad Danmark kunne og ikke kunne inden for rammerne af forbeholdet. Det skulle foregå på et sagligt og velfunderet grundlag, så han så meget frem til DIIS-udredningen. Det var ikke planen at udskrive en folkeafstemning.

Jan E. Jørgensen gentog, at han ikke spurgte om en folkeafstemning, men om regeringens holdning.

Udenrigsministeren understregede, at regeringen ønskede en debat forankret i virkeligheden, hvor fokus var på, hvad forbeholdene konkret betød for Danmarks muligheder for agere.

Formanden mente ikke, at man ville nå en afklaring på mødet og opfordrede Jan E. Jørgensen til at overveje andre debatformer.

Hun konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det [Nye Borgerlige havde tilkendegivet deres holdning inden mødet].

4. Iran/Golfen

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3726 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Rådsmøde 3709 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af 12/7-19)

Udenrigsministeren: Jeg forventer, at Iran og Golfen vil fylde en del på rådsmødet. Udviklingen kan som bekendt ændre sig hurtigt i Mellemøsten, og det kan præge drøftelsen.

Iran ventes få dage inden rådsmødet at annoncere en fjerde runde iranske overskridelser af atomaftalens bestemmelser. Vi ved ikke, hvor alvorlige de forventede nye overtrædelser vil blive. Men jeg vil gerne slå fast, at regeringen ser med stor alvor på Irans eksisterende overtrædelser af aftalen. Nye overtrædelser vil blot gøre vores bekymring større. Det er regeringens opfattelse, at Iran bør rulle overskridelserne tilbage og igen efterleve alle aftalens bestemmelser. Såfremt de iranske skridt viser sig at være afmålte og reversible, er det dog min forventning, at et enigt EU vil holde fast i støtten til atomaftalen. Det vil vi, fordi vi mener, at det fortsat er i vores sikkerhedspolitiske interesse at bevare den.

Dertil er det min forventning, at vi på rådsmødet tager en bredere drøftelse af, hvordan EU kan nedtrappe spændingerne i Golfregionen. Vi ser med stor alvor på den anspændte situation, herunder angrebene på de saudiske olieinstallationer i september, som det er meget plausibelt, at Iran bærer ansvaret for. Der har også for nylig været et angreb mod et iransk tankskib. Vi har en klar sikkerhedsmæssig interesse i at undgå eskalering og i at bevare atomaftalen.

Derfor vil jeg igen fremhæve behovet for, at EU står sammen om en balanceret iranpolitik. På den ene side skal vi bakke fuldt op om atomaftalen og arbejde for fuld iransk efterlevelse. På den anden side skal EU aktivt adressere Irans destabiliserende regionale adfærd og ballistiske missilprogram. Vores støtte til atomaftalen er ikke en fribillet til, at Iran kan videreføre sin negative adfærd.

Endelig vil jeg også fremhæve behovet for at arbejde aktivt for deeskalering i Golfen. Udenrigsrepræsentant Mogherini har lagt fokus på at fremme dialog og ejerskab blandt lokale aktører, og det vil jeg gerne bakke op om. EU skal stå klar til at fremme og støtte sådanne initiativer, men vi kan ikke bære dem igennem selv. Initiativer skal have en forankring hos de regionale aktører – ellers er chancerne for succes ikke store.

5. Eventuelt

Udenrigsministeren: For kort tid siden er det blevet bekræftet, at Sudans premierminister, Abdalla Hamdok, er gæst ved en frokost med EU's udenrigsministre på rådsmødet. Formålet vil være at tage bestik af den seneste udvikling i landet. Dette forventes at udløse en kort rådsdrøftelse før frokosten, hvor EU-kredsen vil koordinere budskaber. Så snart drøftelsen formelt er bekræftet, vil udvalget selvsagt modtage et samlenotat herom.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 4. Samråd med udenrigsministeren vedr. den nye kommission

EUU alm. del (19) – samrådsspørgsmål A

Samrådsspørgsmål A

Stillet af Eva Kjer Hansen (V)

”Udenrigsministeren bedes redegøre for regeringens syn på de udpegede kommissærer, herunder deres titler og opgaveportefølje og ikke mindst den kritik, der har været af visse kommissærer.”

Eva Kjer Hansen uddybede sit spørgsmål ved at sige, at der ganske vist var sket en del, siden forslaget blev stillet. Det ville dog stadig være interessant at høre regeringens syn på den nye kommission, f.eks. om ministeren fandt det vigtigt, at der ville være en kommissær ”til beskyttelse af vores europæiske levevis”.

Udenrigsministeren: Lad mig indlede med at understrege, at den nye Kommission kommer til at få stor betydning for alle medlemslandene i de kommende år. Europa står over for en række reelle, grænseoverskridende udfordringer, der kræver fælles handling og fælles løsninger gennem EU-samarbejdet, og det er vigtigt, at den nye Kommission spiller ind med konkrete ideer og løsningsforslag i tæt dialog med medlemslandene. Vi har derfor behov for et stærkt hold af kommissærer, som kan levere på prioriteterne i EU's strategiske dagsorden, og sammensætningen af den nye kommission har således stor betydning.

Heldigvis er der etableret en velorganiseret og demokratisk proces i EU for udpegelsen af en ny kommission. Det er en proces, der er præget af effektive kontrolmekanismer, og jeg har fuld tillid til den.

Processen sikrer for det første, at de enkelte kommissærkandidater bliver nøje udvalgt og vurderet – i første omgang af det enkelte medlemslands regering i dialog med den designerede kommissionsformand, i anden omgang under de meget grundige høringer i Europa-Parlamentet.

For det andet sikrer processen, at både de nationale regeringer, Rådet og Europa-Parlamentet kan spille en væsentlig rolle på bestemte tidspunkter i processen. Det er vigtigt, at vi respekterer den balance mellem institutionerne, der er fastlagt i traktaten. Processen sikrer:

- at den danske regering har en rolle, når vi skal udpege vores egen kandidat i dialog med kommissionsformanden;
- at regeringen har en rolle, når Rådet skal godkende den samlede liste over kommissærkandidater, og
- at regeringen har en rolle, når Rådet ultimativt skal godkende hele pakken.

Selv om det i praksis er svært at forestille sig, at vi på det tidspunkt i processen skulle stemme nej, så er det en mulighed, hvis der vitterligt skulle være en god grund til det.

Til gengæld skal hverken den danske regering eller andre regeringer, have en officiel holdning til de enkelte kommissærer, deres porteføljer eller deres titler. Det er kommissionsformandens rolle at fordele dem. Det er også i første omgang op til kommissionsformanden at afvise et medlemslands kandidat, hvis kandidaten ikke anses for egnet, ligesom det er Europa-Parlamentets rolle at forholde sig til kommissionsformandens valg og vurdere de enkelte kandidater, deres porteføljer og titler. Jeg noterer mig således, at de danske europaparlamentarikerne har været meget aktive igennem hele forløbet med høringer og afstemninger om de enkelte kandidater.

Vi har i denne omgang tydeligt set, at Europa-Parlamentet aktivt udfylder den tiltænkte rolle: som I ved, har Parlamentet afvist hele tre kandidater, som det ikke anså for egnede. Det bekræfter for mig, at den grundige proces – med sin nøje fastlagte balance mellem institutionerne og sine effektive kontrolmekanismer – fungerer i praksis. Og jeg er overbevist om, at det på ingen måde ville bidrage til processen, hvis de enkelte nationale regeringer begyndte at kommentere de enkelte kandidater fra de andre lande undervejs. Vi ville jo heller ikke finde det rigtigt, hvis et andet medlemsland udtrykte stærke holdninger til vores egen kandidat, dennes titel eller portefølje.

Jeg vil imidlertid gerne kommentere vores egen kandidat: Vi har nemlig i Margrethe Vestager en overordentlig stærk kommissærkandidat. Hendes kompetencer og gode ry muliggjorde, at hun fik så vigtig og tung en post – på et centralt område, som kommer til at fylde meget fremover. At hun kom så flot igennem høringen i Parlamentet bekræftede bare endnu engang, at vi kan være meget tilfredse med det danske aftryk i Kommissionen.

Så lad mig afslutningsvis kort opsummere: Medlemslandene udvælger truppen, mens kommissionsformandskandidaten sætter holdet og vælger opstillingen – denne gang en offensiv 3-5-19 opstilling med 3 ledende næstformænd, 5 næstformænd og 19 kommissærer. Europa-Parlamentet fører nøje kontrol med det hele og udsteder gule og røde kort efter behov. Det er reglerne for, og rollerne i, dette måske knap så smukke spil. Og det kan altid være fristende at udfordre både regler og roller. Men det får vi hverken et smukkere spil eller en bedre proces ud af. Der er blevet udstedt både gule og røde kort, der bliver i visse tilfælde skiftet ud og ind i truppen, og det kan være at der også bliver rykket lidt rundt på opstillingen.

Mere vil jeg ikke sige om personer og titler. Jeg synes, at vi nu skal fokusere på substans og indhold; på at få den nye kommission på plads snarest muligt, så vi kan komme i gang med arbejdet, og på at sikre, at vi fra dansk side har et så godt samarbejde med den nye kommission og dens kommissærer som muligt, så vi skaber et godt grundlag for at fremme danske prioriteter i EU.

Formanden spurgte, om man skulle forstå ministeren sådan, at han ingen mening havde om, hvorvidt det f.eks. var godt at få en "kommissær til beskyttelse af vores europæiske levevis".

Udenrigsministeren svarede bekræftende. Det er kommissionsformandens ret og rolle at fordele titlerne, som hun finder bedst. Processen frem mod en ny kommission betegnede han som demokratisk, grundig og transparent, så han så ikke noget behov for at kommentere de enkelte kommissærer, deres titler eller porteføljer. Hvis alle medlemslande gjorde det, ville debatten ingen ende tage.

Ulla Tørnæs bad om ministerens vurdering af, hvornår den nye kommission ville overtage.

Udenrigsministeren svarede, at det afhang af processen i Europa-Parlamentet, hvor der skulle være afstemning den 27. november. Som det så ud nu, manglede der tre kommissærer fra henholdsvis Frankrig, Ungarn og Rumænien, fordi Parlamentet havde afvist de første kandidater fra de tre lande. Hvis der ikke skete yderligere afvisninger af kommissærkandidater eller andre komplikationer, forventede han, at den nye kommission ville tiltræde den 1. december.

Ulla Tørnæs spurgte, om den siddende kommission dermed havde karakter af en forretningskommission, eller om den bare kunne fungere videre upåagtet nu efter 1. november, hvor den nye egentlig skulle være tiltrådt.

Udenrigsministeren svarede, at den eksisterende kommission ville fortsætte med arbejdet, indtil den nye var på plads. Det var ikke første gang, en sådan forsinkelse var sket.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3724 (uddannelse, ungdom, kultur og sport – uddannelse) den 8. november 2019

EUU alm. del (19) – bilag 95 (kommenteret dagsorden)

Børne- og undervisningsministeren fremlagde alle fire punkter til orientering. Punkt 1 fremlagde hun både på finansministerens og egne vegne.

1. Et stærkt økonomisk grundlag for Europa: Effektivitet og kvalitet af uddannelse

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3724 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Børne- og undervisningsministeren: Det finske formandskab afholder for første gang en fælles debat for finans- og undervisningsministrene i EU. Formålet er at udveksle synspunkter om, hvordan uddannelse og livslang læring bidrager til bæredygtig vækst, og samtidig udveksle erfaringer og bedste praksis om politikker, der fremmer kvalitet og effektivitet på området ud fra et bredt samfundsmæssigt perspektiv.

Udgangspunktet for debatten er, at investeringer i mennesker er afgørende for vores samfunds fremtid. Uddannelse af høj kvalitet for alle gennem hele livet er vigtigt både for at sikre bæredygtig vækst, beskæftigelse og social inklusion.

Som baggrund for debatten ses på sammenhængen mellem niveauet for offentlige investeringer i uddannelse og kvalitet i form af PISA-resultater. Her er billedet ikke entydigt, og det finske formandskab lægger op til en drøftelse af, hvordan man anvender offentlige investeringer i uddannelse bedst muligt, så man både opnår gode resultater og lige adgang og muligheder for alle.

Regeringen er enig i, at offentlige investeringer i uddannelse er vigtigt ud fra et bredt samfundsmæssigt perspektiv. Uddannelse og livslang læring er både væsentligt for beskæftigelsen og konkurrenceevnen og ikke mindst den sociale inklusion. Regeringen vil således tage del i debatten med afsæt i danske synspunkter og erfaringer.

2. Rådskonklusioner om nøglerollen for politikker for livslang læring med henblik på at adressere den teknologiske og grønne omstilling til støtte for inkluderende og bæredygtig vækst

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3724 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Børne- og undervisningsministeren: Vigtigheden af politikker for livslang læring i en verden, hvor behovet for at kunne følge med den teknologiske udvikling stiger, samtidig med at den grønne omstilling vil stille nye krav til os.

Konklusionerne er ret ordrige, men essensen er, at der i alle europæiske lande er et meget stort behov for opkvalificering og omskoling af arbejdsstyrken. Kun 11 pct. af EU's borgere har inden for det seneste år deltaget i voksen- og efteruddannelse, og tallet for lavtuddannede er langt mindre end gennemsnittet. Der er også meget store nationale forskelle, hvor Danmark hører til blandt de bedste med en deltagelse på 23 pct., men også her er der sket et fald i de senere år, og vi gør det heller ikke godt nok.

Både medlemsstaterne og Kommissionen opfordres til at sætte fokus på at give et ordentligt løft til livslang læring i alle dets former.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne, da de ligger i god forlængelse af regeringens fokus på investering i uddannelse og livslang læring.

3. Rådsresolution om videreudvikling af det europæiske uddannelsesområde til støtte for fremtidsorienterede uddannelsessystemer

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3724 – bilag 1 (samlenotat side 8)

EUU alm. del (17) – bilag 797 (udvalgsmødereferat side 945, rådskonklusioner om at arbejde hen mod en vision for et europæisk uddannelsesområde forelagt i EUU 18/5-18)

Børne- og undervisningsministeren: Det europæiske uddannelsesområde handler om et europæisk samarbejde, hvor vi støtter op om mobilitet i Europa blandt vores elever og studerende – børn såvel som unge og voksne. Derudover opfordres alle unge til at lære sig to fremmedsprog, og vi skal være bedre til gensidigt at anerkende eksamensbeviser og studieophold.

Med rådsresolutionen angiver vi en kurs for Kommissionen til at arbejde videre med en styrkelse af det europæiske uddannelsessamarbejde med udgangspunkt i de indsatser, jeg lige har nævnt. Der lægges også vægt på, at uddannelse her forstås bredt, dvs. fra som alt fra dagtilbud over grundskole, gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser til voksenuddannelser og videreuddannelser foruden både uformel og ikke-formel læring.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådsresolutionen og lægger vægt på, at uddannelse fortsat forstås bredt med fokus på inkluderende uddannelse til alle inden for samtlige sektorer og livsstadier.

Kim Valentin spurgte, om ikke-formel læring i denne sammenhæng også omfattede folkeoplysning.

Børne- og undervisningsministeren svarede bekræftende.

4. Kunstig intelligens inden for uddannelse

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3724 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Børne- og undervisningsministeren: Det finske formandskab lægger op til en debat, hvor der er mulighed for at drøfte de erfaringer, der er gjort med brugen af kunstig intelligens på uddannelsesområdet. Det rejser spørgsmål, såsom hvilke kompetencer vi har brug for, når vi skal arbejde med kunstig intelligens, samt hvordan kunstig intelligens vil kunne bidrage til at løse nogle af de udfordringer, vi står med på uddannelsesområdet.

Regeringen vil betone, at kunstig intelligens kan hjælpe os til at skabe et bedre samfund. Det er vigtigt, at kunstig intelligens udvikles i takt med vores værdier og etiske overvejelser om brugen af kunstig intelligens-løsninger. Samtidig bør menneskers digitale kompetencer udvikles, så kunstig intelligens kan bruges sikkert, etisk og ansvarligt. Teknologien skaber nye muligheder og kan fungere som beslutningsstøtte eller værktøj, men teknologien kan ikke og bør ikke erstatte mennesker eller træffe beslutninger for os.

Regeringen vil desuden fremhæve vigtigheden af, at der er fokus på tværfaglighed, eftersom udvikling af kunstig intelligens går på tværs af videnskabelige discipliner og uddannelser.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt

Mødet sluttede kl. 13.35.